

Vejledning om Familieretshusets forkyndelse m.v. af meddelelser i konkrete sager ~~sager om børne- og ægtefællebidrag~~

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. ~~Partshøring~~ Hvornår er der behov for forkyndelse?
3. ~~Digital Post og brevpost m.v.~~ ~~Internationalt samarbejde om forkyndelse (underholdspligtforordningen, forkyndelsesforordningen og Haagerforkyndelseskonventionen)~~
 - 3.1. ~~Digital Post~~
 - 3.2. ~~Brevpost m.v.~~
4. ~~Sager hvor der er behov for forkyndelse~~ ~~Underholdspligtforordningens artikel 11 om forkyndelse i udeblivelsessager~~
5. ~~Frister for at anmode om domstolsprøvelse~~ ~~Forkyndelse i bidragssager~~
6. ~~Særligt om forkyndelse i bidragssager~~
 - 5.1. ~~Behovet for forkyndelse~~
 - 5.2. ~~Forkyndelse i Danmark, på Færøerne og i Grønland~~
 - 7.5.3. ~~Forkyndelse i en EU-medlemsstat efter forkyndelsesforordningen~~
 - 7.1.5.3.1. ~~Forkyndelsesforordningens artikel 19 om en modpart (sagsøgte), der ikke "giver møde"~~
 - 5.3.2. ~~Modparten (sagsøgte) har ukendt adresse~~
 - 7.2.5.3.3. ~~Modparten (sagsøgte) har kendt adresse — d~~ De forskellige forkyndelsesmåder efter forkyndelsesforordningen
 - 7.2.1.5.3.3.1. ~~Forkyndelse efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor modparten har bopæl~~
 - 7.2.2.5.3.3.2. ~~Forkyndelse ved danske diplomatiske eller konsulære repræsentanter~~
 - 7.2.3.5.3.3.3. ~~Postforkyndelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende~~
 - 7.2.4.5.3.3.4. ~~Direkte forkyndelse ved stævningsmand, embedsmand eller andre kompetente personer~~
 - 5.3.4. ~~Standardvarsling og oversættelse~~
 - 7.3.5.3.5. ~~Svar~~ ~~Varslingsfrist~~
 - 8.5.4. ~~Forkyndelse efter Haagerforkyndelseskonventionen~~
 - 8.1.5.4.1. ~~Haagerforkyndelseskonventionens artikel 15 om en modpart (sagsøgte), der ikke "giver møde"~~
 - 5.4.2. ~~Modparten (sagsøgte) har ukendt adresse~~
 - 8.2.5.4.3. ~~Modparten (sagsøgte) har kendt adresse — d~~ De forskellige forkyndelsesmåder efter Haagerforkyndelseskonventionen
 - 8.2.1.5.4.3.1. ~~Forkyndelse efter forkyndelsesstatens lovgivning~~
 - 8.2.2.5.4.3.2. ~~Forkyndelse ved danske diplomatiske eller konsulære repræsentanter~~
 - 8.2.3.5.4.3.3. ~~Postforkyndelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende~~
 - 8.2.4.5.4.3.4. ~~Direkte forkyndelse ved stævningsmand, embedsmand eller andre kompetente personer~~
 - 5.4.4. ~~Standardvarsling og oversættelse~~
 - 8.3.5.4.5. ~~Svar~~ ~~Varslingsfrist~~
 - 5.5. ~~Forkyndelse i lande, der ikke er omfattet af forkyndelsesforordningen eller Haagerforkyndelseskonventionen, og forkyndelse når modparten (sagsøgte) har ukendt adresse~~

1. Indledning

Denne vejledning beskriver Familieretshusets forkyndelse m.v. af partshøringer og andre meddelelser i konkrete sager, herunder forkyndelse gennem Statstidende og det internationale samarbejde om forkyndelse.

Formålet med retningslinjerne i vejledningen er navnlig at sikre, at Familieretshuset ikke træffer afgørelse i en sag, før det er fastslået, at modparten har haft mulighed for at modtage ansøgningen i så god tid, at modparten har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.

Vejledningen finder anvendelse for alle sager, som Familieretshuset behandler.

Vejledningen anvendes fra den 1. juli 2020 og erstatter vejledning nr. 9271 af 20. marts 2019 om forkyndelse i sager om børne- og ægtefællebidrag.

Vejledningen er navnlig opdateret som følge af lov nr. x af x 2020 om ændring af forældreansvarsloven, lov om Familieretshuset, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Afskaffelse af tvungen delt bopæl og refleksionsperioden samt opfølgning på etableringen af det nye familieretlige system m.v.), der træder i kraft den 1. juli 2020. Med denne lov indsættes der som § 11 a en bestemmelse i Familieretshusloven, der regulerer Familieretshusets forkyndelse m.v. af partshøringer og andre meddelelser i konkrete sager.

Det er vigtigt at være opmærksom på, om der er sket ændringer af lovgivningen, som endnu ikke er afspejlet i vejledningen. Det er muligt at se, om der er sket ændringer af lovgivningen, og om der er udarbejdet nye vejledninger, på Retsinformations hjemmeside: retsinformation.dk.

Vejledningen finder ikke anvendelse for Grønland.

2. Partshøring

Det følger af § 19, stk. 1, i forvaltningsloven, at når en part ikke kan antages at være bekendt med, at en myndighed er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Efter § 19, stk. 2, nr. 5, i forvaltningsloven gælder partshøringspligten i bestemmelsens stk. 1 bl.a. ikke, hvis partshøringen over oplysningerne m.v. vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder. Bestemmelsen indebærer, at partshøring kan undlades, hvis partens bopæl eller opholdssted er ukendt, og parten ikke er tilsluttet Digital Post. Dette forudsætter dog, at myndigheden har udfoldet rimelige bestræbelser på at kontakte parten, herunder har forsøgt at finde frem til partens bopæl eller opholdssted. Når partens bopæl eller opholdssted ikke kendes, og der derfor ikke kan foretages partshøring, er det ikke muligt at meddele afgørelsen til den pågældende part. Dette er imidlertid ikke til hinder for at træffe afgørelsen og give den virkning.

Partshøringspligten efter § 19 i forvaltningsloven suppleres af en ulovbestemt videregående partshøringsregel i sager, der indeholder en partstvist. I disse sager består der således efter omstændighederne en pligt til at give begge parter adgang til at udtale sig om hele afgørelsesgrundlaget.

3. Digital Post og brevpost m.v.

3.1. Digital post

Det følger af § 11 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om Familieretshuset, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 7. august 2019 (Familieretshusloven), at når en part er tilsluttet postløsningen Digital Post, sender Familieretshuset partshøringer og andre meddelelser i sager omfattet af Familieretshusloven til parten gennem Digital Post.

Dette gælder også, selvom parten bor i udlandet.

Med hensyn til Digital Post henvises til lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. lovbekendtgørelse nr. 801 af 13. juni 2016. Loven finder efter dens § 1 anvendelse på digital kommunikation i postløsningen Digital Post mellem offentlige afsendere og fysiske personer, der er tilsluttet postløsningen efter lovens §§ 3 og 4. Fysiske personers tilslutning efter §§ 3 eller 4 medfører, at offentlige afsendere har ret til at afsende kommunikation til de pågældende i Digital Post med de retsvirkninger, der følger af lovens § 10.

Efter lovens § 3, stk. 1, skal fysiske personer, der er fyldt 15 år, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, tilsluttes Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning efter lovens § 5.

Hvis en fysisk person, der er tilsluttet Digital Post efter lovens § 3, stk. 1, ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark, følger det af bestemmelsens stk. 4, at tilslutningen fortsætter uændret, medmindre den pågældende anmoder om fritagelse.

Efter lovens § 4, stk. 1, kan fysiske personer, der er fritaget for obligatorisk tilslutning til den digitale postløsning efter lovens § 5, frivilligt tilslutte sig postløsningen med de retsvirkninger, der følger af § 10. En fysisk person, som frivilligt har tilsluttet sig postløsningen, er bundet af tilslutningen, medmindre den pågældende fritages for tilslutningen efter § 5 og regler udstedt i medfør heraf.

I medfør af lovens § 5 er udstedt bekendtgørelse nr. 1553 af 18. december 2013 om fritagelse af fysiske personer fra tilslutning til Offentlig Digital Post m.v. Efter bekendtgørelsens § 3 kan en fysisk person bl.a. fritages fra tilslutning til Digital Post på grund af kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse, manglende adgang til computer i eget hjem, udrejse af Danmark, registrering i CPR uden fast bopæl eller fast opholdssted og sproglige barrierer.

Efter lovens § 7 kan offentlige afsendere anvende Digital Post til kommunikation med fysiske personer, der er tilsluttet postløsningen efter lovens § 3 med de retsvirkninger, der følger af lovens § 10. Ved kommunikation forstås afsendelse af alle dokumenter og meddelelser m.v., herunder afgørelser. Meddelelser, der sendes under anvendelse af Digital Post, anses efter § 10 for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i postløsningen.

3.2. Brevpost m.v.

Efter § 11 a, stk. 1, 2. pkt., i Familieretshusloven sender Familieretshuset meddelelser til en part, der ikke er tilsluttet Digital Post, med brevpost, eventuelt med afleveringsattest. Dette gælder også, selvom parten bor i udlandet.

Det anses for godtgjort, at parten har modtaget meddelelsen, hvis parten besvarer den skriftligt eller mundtligt, eller hvis en afleveringsattest returneres med påtegning om, at meddelelsen er afleveret på adressen.

Hvis det i den konkrete situation er mere hensigtsmæssigt, vil Familieretshuset efter § 11 a, stk. 1, 3. pkt., i Familieretshusloven kunne foretage partshøringer på andre måder, f.eks. på et møde med den pågældende

part eller telefonisk eller på mail, dog forudsat at det sker gennem en sikker forbindelse, der overholder databeskyttelseslovgivningen. Sådanne løsninger kan f.eks. anvendes i relation til parter med ukendt opholdssted eller med ophold steder, hvor det er umuligt eller vanskeligt at modtage brevpost. Ved høring på sådanne måder skal det sikres, at den pågældende har mulighed for at varetage sine interesser i sagen, herunder også har en rimelig svarfrist.

4. Sager hvor der er behov for forkyndelse

Efter § 11 a, stk. 2, i Familieretshusloven anmoder Familieretshuset retten om at forkynde en meddelelse for en part, der ikke er tilsluttet Digital Post, hvis der er behov for forkyndelse, og Familieretshuset enten ikke har fået bekræftelse på, at parten har modtaget en meddelelse efter § 11 a, stk. 1, eller partens bopæl eller opholdssted ikke kan oplyses.

Bestemmelsen i stk. 2 anvendes i situationer, hvor Familieretshuset har behov for sikkerhed for, at den pågældende part har modtaget en meddelelse fra Familieretshuset, navnlig den indledende partshøring over en ansøgning, i så god tid, at parten har kunnet varetage sine interesser i sagen, inden afgørelsen blev truffet. Det drejer sig navnlig om sager om parternes civile retlige status, herunder skilsmisse, faderskab og adoption. Bestemmelsen finder ikke anvendelse i sager, hvor der ikke er et tilsvarende behov for sikkerhed for, at den pågældende part har modtaget en meddelelse, og hvor sagen kan behandles efter partshøringsreglerne i forvaltningsloven. Det drejer sig navnlig om sager om samvær. Det drejer sig også om bidragssager, hvor parten bor i Danmark.

I relation til sager, der er omfattet af bestemmelsen, finder den for det første anvendelse, når en parts bopæl eller opholdssted ikke kan oplyses. Anvendelse af bestemmelsen i disse situationer forudsætter, at Familieretshuset i samarbejde med sagens øvrige parter har foretaget alle relevante undersøgelser med henblik på at fremskaffe oplysninger om den pågældende anden parts bopæl eller opholdssted eller oplysninger om en anden måde at komme i kontakt med parten på, eksempelvis telefonisk eller gennem familiemedlemmer eller venner.

Hvis ansøgeren har oplyst, at modparten i en bidragssag bor eller opholder sig i en bestemt EU-medlemsstat, skal Familieretshuset som udgangspunkt kontakte den pågældende stats centralmyndighed efter underholdspligtforordningen eller efter forkyndelsesforordningen. I alle sagstyper kan centralmyndigheden for Haagerforkyndelseskonventionen i det land, hvor modparten bor eller opholder sig, muligvis være behjælpelig med at finde en adresse. Der henvises til punkt 6-8. Endvidere har Familieretshuset mulighed for at anmode den danske repræsentation for det pågældende land om at finde adressen.

For det andet finder bestemmelsen anvendelse, når Familieretshuset har sendt et brev til partens adresse eller opholdssted, men ikke har modtaget bekræftelse på, at parten har modtaget den fremsendte meddelelse. Dette gælder, uanset om den pågældende part menes at opholde sig i Danmark eller i udlandet.

Når en sag er omfattet af stk. 2, anmoder Familieretshuset domstolene om at foretage forkyndelse efter reglerne herom i kapitel 17 i retsplejeloven.

I relation til parter, hvis bopæl eller opholdssted ikke kan oplyses, eller som har bopæl eller ophold i lande, hvor det ikke er muligt at foretage forkyndelser gennem det internationale forkyndessamarbejde eller efter forkyndelseslovgivningen i bopæls- eller opholdslandet, er den relevante forkyndelsesmåde som udgangspunkt forkyndelse i Statstidende.

I nogle sager er Familieretshuset i besiddelse af oplysninger om partens bopæl eller opholdssted, men Familieretshuset har ikke modtaget bekræftelse på, at parten har modtaget en meddelelse sendt med brevpost fra Familieretshuset, fordi parten ikke har reageret på meddelelsen, og at det ikke er muligt at fremsende post med modtagelsesbevis til partens bopæl eller opholdssted, typisk fordi der er tale om et land, hvor det ikke er muligt at fremsende post med modtagelsesbevis. I sådanne sager er den relevante forkyndelsesmåde forkyndelse gennem det internationale forkyndessamarbejde, forudsat at der er tale om et land, der deltager i dette samarbejde. Lykkes det ikke på denne måde at forkynde meddelelsen, kan den forkyndes gennem Statstidende.

Ved fremsendelsen af forkyndelsesansøgningen til retten vedlægger Familieretshuset det relevante materiale, dvs. enten de dokumenter, der er nødvendige for international forkyndelse, eller et udkast til meddelelse til optagelse i Statstidende sammen med oplysninger om Familieretshusets forgæves bestræbelser på at kontakte den pågældende part.

Det internationale samarbejde om forkyndelse omfatter følgende:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning nr. 1348/2000 (forkyndelsesforordningen. Det fremgår af § 159 a i retsplejeloven, at bestemmelserne i forkyndelsesforordningen gælder her i landet. Justitsministeren har ved § 1 i bekendtgørelse nr. 1476 af 12. december 2007 om gennemførelse af ændringer af forkyndelsesforordningen (herefter forkyndelsesforordningsbekendtgørelsen) fastsat regler om anvendelsen af bestemmelserne i forkyndelsesforordningen. Forordningen er nærmere beskrevet i punkt 7.

- Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (Haagerforkyndelseskonventionen), jf. bekendtgørelse nr. 15 af 13. februar 1970, Lovtidende C (herefter Haagerforkyndelsesbekendtgørelsen). Konventionen er nærmere beskrevet i punkt 8.

De meddelelser fra Familieretshuset, der skal offentliggøres i Statstidende, skal ligesom ved domstolenes forkyndelser i Statstidende indeholde følgende oplysninger: Parternes navne og oplysning om, at modpartens (sagsørgtes) adresse er ukendt, hvorfor det er nødvendigt at offentliggøre meddelelsen. Hvis meddelelsen vedrører en partshøring, skal den også indeholde ansøgerens (sagsøgers) anmodning (påstand), f.eks. at parternes ægteskab opløses ved skilsmisse på nærmere angivne vilkår, en svarfrist samt oplysning om retsvirkningen af ikke at svare i sagen inden udløbet af svarfristen. Endelig skal den indeholde oplysning om muligheden for at få udleveret partshøringen ved henvendelse til Familieretshuset.

Vedrører meddelelsen orientering om, at Familieretshuset har truffet en afgørelse, indeholder meddelelsen også oplysning om afgørelsens art, f.eks. skilsmisse, om at forkyndelsen skyldes manglende kendskab til partens adresse, om partens mulighed for at få udleveret afgørelsen ved henvendelse til Familieretshuset, om tidspunktet for virkningen af afgørelsen efter reglerne herom i kapitel 11 i Familieretshusloven og om parternes mulighed efter § 41 i Familieretshusloven for inden fire uger fra offentliggørelsen at anmode Familieretshuset om at indbringe afgørelsen for familieretten til prøvelse. Meddelelsen indeholder således ikke oplysninger om indholdet af afgørelsen. Offentliggørelse i Statstidende af en meddelelse om en afgørelse medfører således, at afgørelsen tillægges retsvirkninger, og fastlægger det tidspunkt, fra hvilket klagefristen løber.

Retten kan returnere sagen til Familieretshuset, hvis der er behov for justeringer af materialet, eller retten finder anden metode til at orientere parten om den pågældende meddelelse mere hensigtsmæssig.

Det fremgår af § 11 a, stk. 3, i Familieretshusloven, at når en eventuel frist i en meddelelse efter bestemmelsens stk. 1 eller 2, er udløbet, og den pågældende part ikke har besvaret meddelelsen, kan Familieretshuset afgøre sagen på det foreliggende grundlag.

2. Hvornår er der behov for forkyndelse i bidragsager?

Det internationale samarbejde om forkyndelse er relevant i situationer, hvor modparten (sagsøgte) ikke "har givet møde", dvs. udeblivelsessager. I sådanne situationer må sagen som udgangspunkt ikke afgøres, før det er fastslået, at modparten er blevet orienteret om sagen og har haft mulighed for at varetage sine interesser i sagen.

Som dokumentation herfor kan der fremlægges bekræftelse på, at dokumenterne vedrørende sagen er blevet forkyndt for modparten, og at forkyndelsen er sket i så god tid, at modparten har haft mulighed for at svare i sagen. Det følger heraf, at forkyndelsen skal ske på et sprog, som modparten forstår, og at forkyndelsen indeholder oplysninger om, hvornår og hvordan modparten skal afgive sit svar.

Hvis modparten svarer i sagen, er der ikke tale om "udeblivelse", og der er derfor ikke behov for at forkynde dokumenterne for modparten. Dette gælder uanset, hvordan modparten er blevet bekendt med, at sagen eksisterer. Der henvises til punkt 4.

Der er således ikke noget til hinder for, at Familieretshuset ved modtagelsen af en ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag varsler modparten om ansøgningen ved et almindeligt brev. Hvis modparten har en digital postkasse, skal Familieretshuset sende brevet hertil — også selvom modparten bor i udlandet. Der henvises til § 154 a i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018 med senere ændringer.

Hvis modparten ikke svarer på varslingsbrevet, vil der som udgangspunkt være behov for en forkyndelse som beskrevet nedenfor i de følgende punkter i vejledningen.

Varslingsbrevet kan skrives på dansk og oversættes til et sprog, som modparten forstår, eller til det officielle sprog i det land, som modparten bor i. Brevet kan også skrives direkte på et sprog, som modparten forstår, eller på det officielle sprog i det land, som modparten bor i. Der henvises til punkt 5.3.4.

Familieretshuset har udarbejdet standardskrivelser, som anvendes til varsling om ansøgninger om fastsættelse og ændring af bidrag, og som indeholder en gengivelse af ansøgningen samt den afgørelse, som Familieretshuset vil træffe, hvis der ikke fremkommer yderligere væsentlige oplysninger. På denne måde er der ikke behov for, at selve ansøgningen oversættes i forbindelse med forkyndelsen.

Med hensyn til svarfristen henvises til punkt 5.3.5.

5. Frister for at anmode om domstolsprøvelse m.v.

Afgørelser truffet af Familieretshuset i familieretlige sager kan med enkelte undtagelser efter anmodning fra en part indbringes for familieretten til prøvelse. Anmodning om domstolsprøvelse af en afgørelse skal som udgangspunkt indgives til Familieretshuset, inden fire uger efter at parten har fået meddelelse om afgørelsen.

På de øvrige sagsområder, som Familieretshuset behandler, gælder andre regler om klage og klagefrister.

Vejledning om beregning af klagefrister (vejledning nr. 9533 af 26. juni 2018) finder også anvendelse for de afgørelser, som Familieretshuset træffer, herunder i forhold til afgørelser der er undergivet domstolsprøvelse. Der henvises endvidere til punkt 210-212 i vejledning nr. 11740 af 4. december 1986 om forvaltningsloven.

Det fremgår af vejledningen, at ved digitale meddelelser bør "klagefristen" regnes fra den dato, hvor meddelelsen er tilgængelig for modtageren i postløsningen, uanset hvilket tidspunkt på døgnet meddelelsen modtages. Ved brevpost tages der hensyn til postbesørgelsestiden sådan, at fristen først regnes fra det tidspunkt, hvor modtageren må formodes at have posten. Dette gælder også ved brevpost til udlandet.

Ved beregningen af udløbsdagen for klagefristen tælles den dag, hvor parten modtog afgørelsen, ikke med. Udløber en klagefrist i en weekend, på en helligdag, m.v., anses det i almindelighed for rigtigst at anse fristen for forlænget til den følgende hverdag.

En klage, der fremsendes med brevpost, skal være modtaget inden kontortids ophør på ophørsdagen for at være rettidig. Det er derfor vigtigt, at Familieretshuset forsyner indkomne klager med korrekt modtagelsesstempel. En klage, der fremsendes digitalt, anses for rettidig, når den er modtaget på udløbsdagen inden midnat.

Er der flere parter i en sag, kan fristen for at påklage afgørelsen eller for at anmode om domstolsprøvelse af den således udløbe på forskellige tidspunkter.

Det er familieretten henholdsvis klageinstansen, der tager stilling til, om en anmodning om domstolsprøvelse eller en klage er rettidig. Ved fremsendelsen af anmodningen om domstolsprøvelse eller klagen til den myndighed, der skal tage stilling til den, skal Familieretshuset sikre sig, at myndigheden er i besiddelse af de oplysninger, der er nødvendige for vurderingen af, om anmodningen eller klagen er rettidig. Dette er særlig relevant, når en afgørelse er fremsendt ved brevpost.

6. Særligt om forkyndelse i bidragssager

3. Internationalt samarbejde om forkyndelse (underholdspligtforordningen, forkyndelsesforordningen og Haagerforkyndelseskonventionen)

I det følgende beskrives gennemgås det internationale samarbejde om forkyndelse i bidragssager, som Danmark deltager i.

Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (herefter underholdspligtforordningen) er omfattet af Danmarks retsforbehold og gælder derfor ikke for Danmark. Det fremgår dog af § 1, ~~stk. 1~~, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018, at bestemmelserne i forordningen med enkelte undtagelser gælder her i landet. ~~Efter lovens § 1, stk. 2, gælder visse bestemmelser i forordningen dog ikke her i landet.~~

Bestemmelserne i underholdspligtforordningens kapitel 2 om international kompetence finder således anvendelse ved Familieretshusets behandling af sager om børne- og ægtefællebidrag. I relation til forkyndelse i de sager, som Familieretshuset har international kompetence til at behandle, er det forordningens artikel 11, der er relevant ved vurderingen af, hvornår og hvordan en ansøgning i en bidragssag skal forkyndes over for modparten.

Reglerne om Danmarks internationale kompetence til at behandle sager om underholdsbidrag er beskrevet i vejledning om international kompetence i sager om børne- og ægtefællebidrag.

Det fremgår af § 159 a i retsplejeloven, at bestemmelserne i forkyndelsesforordningen gælder her i landet. Forkyndelsesforordningen er Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning nr. 1348/2000.

Justitsministeren har ved § 1 i bekendtgørelse nr. 1476 af 12. december 2007 om gennemførelse af ændringer af forkyndelsesforordningen (herefter forkyndelsesforordningsbekendtgørelsen) fastsat regler om anvendelsen af bestemmelserne i forkyndelsesforordningen.

Endvidere har Danmark tiltrådt Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (herefter Haagerforkyndelseskonventionen), jf. bekendtgørelse nr. 15 af 13. februar 1970, Lovtidende C (herefter Haagerforkyndelsesbekendtgørelsen).

4. Underholdspligtforordningens artikel 11 om forkyndelse i udeblivelsessager

Underholdspligtforordningens artikel 11 indeholder bestemmelser om, hvordan Familieretshuset skal behandle en sag om bidrag i situationer, hvor modparten ikke "giver møde".

Familieretshuset behandler som udgangspunkt bidragssager på skriftligt grundlag, jf. § 10, stk. 1, i Familieretshusloven. Ved skriftlig sagsbehandling svarer modpartens første svar i sagen til det tidspunkt, hvor modparten "giver møde". Det er ikke defineret, hvornår modparten "giver møde", men i relation til bidragssager, der behandles på skriftligt grundlag, antages det, at første svar fra modparten (sagsøgte) i relation til underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 1, f.eks. kan være en protest mod det ansøgte, en anmodning om aktindsigt eller en anmodning om forlængelse af svarfristen. Det afgørende er, at det er klart, at modparten er bekendt med sagen og i færd med at varetage sine interesser i sagen. Dette gælder, uanset hvordan modparten er blevet bekendt med sagen.

Artikel 11 i underholdspligtforordningen har følgende ordlyd:

"Artikel 11

Prøvelse af sagens antagelse til påkendelse

1. Såfremt en sagsøgt, der har sit sædvanlige opholdssted i en anden stat end den medlemsstat, hvor sagen er anlagt, ikke giver møde, udsætter den kompetente ret sagen, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.
2. Artikel 19 i forordning (EF) nr. 1393/2007 anvendes i stedet for stk. 1 i denne artikel, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes fra én medlemsstat til en anden i medfør af nævnte forordning.
3. Finder forordning (EF) nr. 1393/2007 ikke anvendelse, anvendes artikel 15 i Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes til udlandet i medfør af nævnte konvention."

Hvis modparten (sagsøgte) ikke giver møde, dvs. ikke svarer i sagen, følger det af forordningens artikel 11, stk. 1, at Familieretshuset skal udsætte sagen, indtil det er fastslået, at modparten har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at modparten har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.

Når modparten, der ikke giver møde, bor i en EU-medlemsstat, følger det af forordningens artikel 11, stk. 2, at forkyndelse skal ske efter forkyndelsesforordningen. Procedurerne herfor er beskrevet i punkt 75-3.

Når modparten, der ikke giver møde, ikke bor i en EU-medlemsstat, men i et land, der er omfattet af Haagerforkyndelseskonventionen, skal der efter underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 3, ske forkyndelse efter artikel 15 i denne konvention. Procedurerne herfor er beskrevet i punkt 85-4.

Underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 1, om forkyndelse i udlandet skal således kun anvendes, hvis modparten bor i udlandet, men hverken bor i en EU-medlemsstat eller i et land, der er omfattet af Haagerforkyndelseskonventionen. Procedurene herfor er beskrevet i punkt 3 og 45-5.

~~Familieretshuset behandler som udgangspunkt bidragssager på skriftligt grundlag, jf. § 10, stk. 1, i lov nr. 1702 af 27. december 2018 om Familieretshuset. Ved skriftlig sagsbehandling svarer modpartens første svar i sagen til det tidspunkt, hvor modparten "giver møde". Det er ikke defineret, hvornår modparten "giver møde", men i relation til bidragssager, der behandles på skriftligt grundlag, antages det, at første svar fra modparten (sagsøgte) i relation til underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 1, f.eks. kan være en protest mod det ansøgte, en anmodning om aktindsigt eller en anmodning om forlængelse af svarfristen. Det afgørende er, at det er klart, at modparten er bekendt med sagen og i færd med at varetage sine interesser i sagen. Dette gælder, uanset hvordan modparten er blevet bekendt med sagen.~~

~~5. Forkyndelse i bidragssager~~

~~5.1. Behovet for forkyndelse i bidragssager~~

~~Som det fremgår af punkt 2 sammenholdt med punkt 4, bør Familieretshuset ved modtagelsen af en ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag skal Familieretshuset efter § 11 a, stk. 1, i Familieretshusloven partshøre modparten overvarse modparten om ansøgningen gennem Digital Post eller ved et almindeligt brev m.v., jf. punkt 3. Hvis partshøringen foretages ved Digital Post, eller hvis partshøringen foretages ved almindeligt brev m.v., og modparten svarer i sagen, er partshøringen blevet forkyndt for modparten, hvorfor der ikke tale om "udeblivelse".~~

~~Ellersg der er derfor ikke behov for at forkynde ansøgningen for modparten, der ikke bor i Danmark, efter reglerne i § 11 a, stk. 2 i Familieretshusloven, jf. punkt 4.~~

~~Bor modparten i Danmark, henvises til reglerne i § 11 a, stk. 3 i Familieretshusloven, jf. punkt 3, da forordningens artikel 11, stk. 1, kun omfatter situationer, hvor modparten ikke bor i afgørelseslandet.~~

~~Hvis modparten ikke svarer, skal Familieretshuset sørge for, at en varsling om ansøgningen forkyndes over for modparten.~~

Afhængig af, hvad der er ansøgt om, kan der i nogle situationer være behov for, at Familieretshuset indhenter yderligere oplysninger til brug for sagen, inden meddelelsen varslingen forkyndes.

Er der f.eks. ansøgt om fastsættelse af størst muligt bidrag, og besvarer modparten i udlandet (bidragsbetaleren) ikke den første partshøring varsling, der er sendt med almindeligt brev post, kan der være behov for at indhente oplysninger om bidragsbetalerens indkomstforhold fra ansøgeren eller fra anden side – f.eks. myndighederne i bidragsbetalerens bopælsland. På baggrund af de indhentede oplysninger vil Familieretshuset kunne udarbejde en "forventet afgørelse" og lade denne forkynde for som varsling af modparten.

~~I det følgende beskrives, hvordan varslingen forkyndes over for modparten, når modparten ikke har besvaret en varsling i en bidragssag.~~

~~5.2. Forkyndelse i Danmark, på Færøerne og i Grønland~~

~~Underholdspligtforordningens bestemmelser om forkyndelse finder efter artikel 11, stk. 1, kun anvendelse, når modparten har bopæl i et andet land end det land, hvor sagen behandles.~~

~~Hvis modparten har bopæl i Danmark, på Færøerne eller i Grønland, finder underholdspligtforordningens artikel 11 således ikke anvendelse, og Familieretshuset kan i overensstemmelse med de almindelige~~

forvaltningsprincipper i Danmark sende en varsling om ansøgningen med almindelig brevpost. Hvis modparten har en digital postkasse, skal varslingen sendes dertil. Familieretshuset skal sikre sig, at varslingen sendes til den korrekte adresse, f.eks. ved opslag i CPR.

Når svarfristen er udløbet, kan Familieretshuset afgøre sagen på det foreliggende grundlag, medmindre Familieretshuset har modtaget oplysninger, der indikerer, at modparten ikke har modtaget brevet, eller modparten har svaret på varslingen, og svaret giver anledning til yderligere sagsskridt.

7.5.3. Forkyndelse i en EU-medlemsstat efter forkyndelsesforordningen

7.1.5.3.1. Forkyndelsesforordningens artikel 19 om en modpart (sagsøgte), der ikke "giver møde"

Forkyndelsesforordningens artikel 19 anvendes, når en partshøring m.v. skal fremsendes til en anden EU-medlemsstat. Det fremgår af underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 2, at forkyndelsesforordningens artikel 19 anvendes i stedet for underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 1, såfremt varslingen om ansøgningen (dvs. stævningen eller "det indledende processkrift eller et tilsvarende dokument") skal fremsendes fra én EU-medlemsstat til en anden i medfør af forkyndelsesforordningen.

En liste over EU-medlemsstaterne findes her: <https://www.eu.dk/da/fakta-om-eu>.

Forkyndelsesforordningens artikel 19 har følgende ordlyd:

"Artikel 19

Sagsøgte, der ikke giver møde

1. Når en stævning eller et tilsvarende dokument har skullet sendes til en anden medlemsstat med henblik på forkyndelse efter denne forordning, og sagsøgte ikke er mødt, må dommeren ikke afgøre sagen, før det er fastslået:
 - a) at dokumentet er forkyndt ved anvendelse af en af de fremgangsmåder, der har hjemmel i forkyndelsesstatens lovgivning for forkyndelse af dokumenter i indenlandske sager for personer, som opholder sig på dens territorium, eller
 - b) at dokumentet faktisk er afleveret til sagsøgte eller på hans bopæl i overensstemmelse med en anden fremgangsmåde, som har hjemmel i denne forordning,og at forkyndelsen eller afleveringen i hvert af disse tilfælde har fundet sted i så god tid, at sagsøgte har kunnet varetage sine interesser under sagen.
2. Hver medlemsstat kan i overensstemmelse med artikel 23, stk. 1, meddele, at dommeren uanset stk. 1 kan afgøre sagen, selv om der ikke er modtaget nogen attest som bevis for forkyndelse eller aflevering, såfremt følgende betingelser alle er opfyldt:
 - a) dokumentet er fremsendt på en af de måder, der har hjemmel i denne forordning
 - b) et tidsrum, som dommeren anser for tilstrækkeligt i den enkelte sag, dog mindst seks måneder, er forløbet siden datoen for dokumentets fremsendelse
 - c) ingen attest har kunnet opnås til trods for, at ethvert rimeligt forsøg er gjort for at opnå den gennem de kompetente myndigheder eller organer i modtagerstaten.
3. Uanset stk. 1 og 2 kan dommeren i påtrængende tilfælde træffe bestemmelse om en hvilken som helst foreløbig eller sikrende foranstaltning.
4. Når en stævning eller et tilsvarende dokument har skullet sendes til en anden medlemsstat med henblik på forkyndelse efter denne forordning, og der er afsagt dom over en sagsøgt, som ikke er mødt, har dommeren mulighed for i forhold til sagsøgte at tilsidesætte virkningerne af, at fristen for appel er udløbet, såfremt:
 - a) sagsøgte uden egen skyld ikke har fået kendskab til dokumentet i så god tid, at han kunne varetage sine interesser under sagen, eller uden egen skyld ikke har fået kendskab til dommen i så god tid, at han kunne appellere den, og
 - b) sagsøgtes indsigelser ikke forekommer helt grundløse.

Anmodning om adgang til appel skal fremsættes inden en rimelig tid efter, at sagsøgte har fået kendskab til dommen.

Hver medlemsstat kan i overensstemmelse med artikel 23, stk. 1, meddele, at anmodningen ikke vil blive imødekommet, hvis den fremsættes efter udløbet af en frist, som angives i meddelelsen, men som ikke kan være kortere end et år efter afsigelsen af dommen.

5. Stk. 4 finder ikke anvendelse på afgørelser om personers status eller handleevne.”

~~Efter forkyndelsesforordningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, finder forordningens artikel 19, stk. 2, anvendelse her i landet.~~

Fristen for at fremsætte en anmodning efter forkyndelsesforordningens artikel 19, stk. 4, er fastsat til 1 år efter datoen for afgørelsen, jf. forkyndelsesforordningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2. Artikel 19, stk. 4, er beskrevet i punkt 9 i vejledning om børne- og ægtefællebidrag.

5.3.2. Modparten (sagsøgte) har ukendt adresse

Efter forkyndelsesforordningens artikel 1, stk. 2, finder forordningen ikke anvendelse, hvis adressen på den person, for hvem dokumentet skal forkyndes, ikke er kendt. I så fald forkyndes der efter § 11 a, stk. 2, i Familieretshusloven gennem Statstidende, jf. punkt 4.

~~Hvis ansøgeren ikke har kendskab til modpartens adresse, skal Familieretshuset foretage rimelige undersøgelser med henblik på at finde modpartens adresse. Hvis ansøgeren eksempelvis har oplyst, at modparten bor i en bestemt EU-medlemsstat, skal Familieretshuset som udgangspunkt kontakte myndighederne i det pågældende land, f.eks. centralmyndigheden efter underholdspligtforordningen eller efter forkyndelsesforordningen. Det bemærkes, at underholdspligtforordningens bestemmelser om samarbejde mellem centralmyndigheder i kapitel VII ikke gælder for Danmark.~~

~~Familieretshuset har også mulighed for at anmode den danske repræsentation for det pågældende land om at finde adressen.~~

~~Hvis der er oplysninger om, at modparten har bopæl eller ophold i en bestemt EU-medlemsstat, men oplysninger om den nøjagtige adresse ikke kan fremskaffes, skal Familieretshuset sørge for, at der sker forkyndelse af varslingen i den pågældende stat på en måde, der svarer til forkyndelse gennem det danske Statstidende, hvis denne mulighed eksisterer i den pågældende stat.~~

~~Hvis det ikke er muligt at finde adressen, finder forkyndelsesforordningen ikke anvendelse.~~

~~Hvis modpartens adresse er ukendt, og et bestemt bopæls- eller opholdsland derfor ikke kan identificeres, men der dog er oplysninger om, at modparten har bopæl eller ophold et ukendt sted inden for EU, skal Familieretshuset sørge for, at modparten har haft mulighed for at modtage varslingen (dvs. det indledende processkrift eller et tilsvarende dokument) i så god tid, at modparten har kunnet varetage sine interesser under sagen, jf. underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 1. Dette vil f.eks. kunne ske ved, at Familieretshuset forkynder varslingen i det danske Statstidende.~~

7.2.5.3.3. Modparten (sagsøgte) har kendt adresse — De forskellige forkyndelsesmåder efter forkyndelsesforordningen

~~Forkyndelsesforordningens artikel 19 omfatter kun situationer, hvor modparten (den sagsøgte) ikke har givet møde. Der henvises til punkt 4 for en nærmere beskrivelse af "giver møde". Når en modpart har bopæl i en anden EU-medlemsstat end Danmark, sender Familieretshuset indledningsvist varslingen om ansøgningen med et almindeligt brev til modparten. Hvis modparten svarer på varslingen, vil svaret være dokumentation for, at modparten har modtaget varslingen.~~

~~Hvis modparten ikke svarer på varslingen, skal Familieretshuset sørge for, at der sker forkyndelse af varslingen for modparten. Dette kan~~ efter forkyndelsesforordningen ~~kan~~ ske på følgende måder:

1. Forkyndelse efter loven i den medlemsstat, hvor modparten har bopæl (artikel 7).
2. Forkyndelse ved de danske diplomatiske eller konsulære repræsentanter i den medlemsstat, hvor modparten har bopæl (artikel 13). Efter artikel 13, stk. 2, må denne forkyndelsesmåde ikke anvendes, hvis det pågældende land ikke tillader det, medmindre forkyndelsen skal ske over for en dansk statsborger.
3. Postforkyndelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende (artikel 14).
4. Direkte forkyndelse ved stævningsmand, embedsmand eller andre kompetente personer, såfremt en sådan direkte forkyndelse er hjemlet i lovgivningen i den medlemsstat, hvor modparten har bopæl (artikel 15).

Det er Familieretshuset, der beslutter, hvilken forkyndelsesmåde der skal anvendes – altså hvilken forkyndelsesmåde der i den konkrete sag skønnes bedst egnet til at få ~~meddelelsenvarslingen~~ forkyndt hurtigst muligt. Ved denne vurdering kan Familieretshuset inddrage sine erfaringer med forkyndelse i udlandet, navnlig i det pågældende land.

Punkt ~~7.2.1. til 7.2.4.5.3.3.1. til 5.3.3.4.~~ indeholder en nærmere beskrivelse af de forskellige forkyndelsesmåder.

~~7.2.1.5.3.3.1. Forkyndelse efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor modparten har bopæl~~

Det fremgår af forkyndelsesforordningens artikel 7, at den pågældende myndighed i forkyndelsesstaten forkynder dokumentet eller lader det forkynde enten i overensstemmelse med statens lovgivning eller på den særlige måde, som den fremsendende instans har anmodet om, medmindre denne måde er uforenelig med lovgivningen i forkyndelsesstaten.

Familieretshuset vil som udgangspunkt ikke have behov for, at forkyndelsen skal ske på en særlig måde. Familieretshuset bør derfor normalt alene benytte en forkyndelsesmåde, der følger af lovgivningen i forkyndelsesstaten.

Forkyndelse efter lovgivningen i forkyndelsesstaten vil typisk ske ved stævningsmand, men kan også ske ved postforkyndelse, telefonforkyndelse m.v. eller digitalt. Det er myndighederne i forkyndelsesstaten, der bestemmer forkyndelsesmåden.

Hver medlemsstat har udpeget de myndigheder, der afsender og modtager anmodninger om forkyndelse efter forordningen. Oplysninger herom kan findes her: https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-da.do.

Når Familieretshuset skal sørge for, at en ~~meddelelsevarsling om en ansøgning om bidrag~~ forkyndes i en anden medlemsstat, skal ~~meddelelsenvarslingen~~ ledsages af en anmodning om forkyndelse, der skal udfærdiges på en formular, der findes her: https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents_forms-269-da.do.

Hver medlemsstat har givet meddelelse til Kommissionen om, hvilke sprog der kan anvendes ved udfyldelse af formularen. De anvendelige sprog oplyses, når formularen udfyldes digitalt. Alle lande undtagen Luxembourg accepterer, at en anmodning om forkyndelse skrives på engelsk. Luxembourg accepterer anmodninger på fransk og tysk.

Det dokument, der skal forkyndes, skal være affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som parten forstår, eller til forkyndelsesstatens officielle sprog, ~~jf. punkt 5.3.4. om standardvarsling og oversættelse~~.

Det fremgår af forkyndelsesforordningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at det er retterne, der er fremsendende instans i Danmark efter forkyndelsesforordningen. ~~I praksis varetager Retten på Frederiksberg denne opgave. Familieretshuset kan således ikke selv sende dokumenter til forkyndelse i andre medlemsstater.~~ Når en ~~meddelelsevarsling om en ansøgning om bidrag~~ skal forkyndes efter forkyndelsesforordningens artikel 7, skal anmodningen om forkyndelse samt de relevante bilag og eventuelle oversættelser således sendes til retten, der videresender til den modtagende instans i den pågældende medlemsstat. Der henvises endvidere til § 11 a, stk. 2, i Familieretshusloven.

Hver medlemsstat har udpeget en centralmyndighed, der kan give oplysninger om forkyndelse i den pågældende stat til de fremsendende myndigheder. Centralmyndigheden kan også hjælpe med at løse eventuelle problemer, der kan opstå i forbindelse med en anmodning om forkyndelse.

Oplysning om de modtagende myndigheder og centralmyndighederne findes her: https://e-justice.europa.eu/content_service_of_documents-371-da.do.

Når den modtagende myndighed har modtaget anmodningen om forkyndelse, sender myndigheden hurtigst muligt og inden syv dage et modtagelsesbevis for modtagelse af anmodningen. Hvis der er fejl og mangler ved anmodningen, vil den modtagende myndighed normalt kontakte den fremsendende myndighed (retten), som herefter kan kontakte Familieretshuset.

Den modtagende myndighed sørger for, at ~~meddelelsevarslingen om ansøgningen om bidrag~~ forkyndes hurtigst muligt i overensstemmelse med lovgivningen i den pågældende stat. Hvis det ikke er muligt at forkynde indenfor ~~en~~ en måned, skal den modtagende myndighed underrette den fremsendende myndighed (~~retten~~) herom. Den modtagende myndighed vil herefter fortsat forsøge at forkynde ~~meddelelsevarslingen~~, medmindre det vurderes, at dette ikke vil kunne lade sig gøre inden for et rimeligt tidsrum, eller Familieretshuset har anført andet i sin anmodning om forkyndelse.

Når forkyndelse er sket, sender den modtagende myndighed en attest herom til den fremsendende myndighed (~~retten~~), som videresender meddelelsen til Familieretshuset. Attesten skal affattes på dansk, engelsk eller fransk.

Det fremgår af forkyndelsesforordningens artikel 11, stk. 1, at forkyndelse af dokumenter fra en anden medlemsstat ikke medfører krav på betaling eller refusion af afgifter eller omkostninger i forbindelse med forkyndelsesstatens bistand. Hvis der benyttes stævningsmand eller en lignende person, eller hvis der skal anvendes en særlig fremgangsmåde i forbindelse med forkyndelsen, kan forkyndelsesstaten dog kræve omkostningerne herved dækket. Oplysninger om eventuelle omkostninger ved forkyndelse i de forskellige medlemsstater findes her: https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-da.do.

7.2.2.5.3.3.2: *Forkyndelse ved danske diplomatiske eller konsulære repræsentanter*

Det fremgår af forkyndelsesforordningens artikel 13, stk. 1, at hver medlemsstat har adgang til uden anvendelse af tvang at forkynde retslige dokumenter for personer, der er bosat i en anden medlemsstat, direkte ved sine diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Familieretshuset kan således bede den danske ambassade eller et dansk konsulat i den pågældende stat om, at en medarbejder forkynder ~~meddelelsevarslingen~~ for modparten.

En medlemsstat kan efter forordningens artikel 13, stk. 2, modsætte sig denne forkyndelsesmåde, medmindre dokumentet skal forkyndes for en person, der er statsborger i den medlemsstat, der anmoder om forkyndelsen. En række medlemsstater har benyttet denne mulighed. Oplysninger herom findes her: https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-da.do.

Det fremgår af § 19 i bekendtgørelse nr. ~~65 af 26. januar 2020~~¹⁵¹³ af ~~14. december 2018~~ om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten, at centraladministrationen og dennes underlagte myndigheder, herunder Familieretshuset, som udgangspunkt ikke er omfattet af bekendtgørelsens regler om betaling af gebyrer og timetakster for tjenesteydelser. Det følger dog af bekendtgørelsens § 20, at fritagelsen for betaling af gebyr og timetakst ikke omfatter fritagelse for betaling af udenrigstjenestens eventuelle øvrige udgifter, som er direkte forbundet med udenrigstjenestens behandling af sagen.

Bekendtgørelsens § 20 om refusion af udgifter kan medføre, at Familieretshusets udgifter til forkyndelse via udenrigstjenesten – f.eks. godtgørelse af udenrigstjenestens transportudgifter – vil overstige de omkostninger, der kan være forbundet med forkyndelse via det pågældende lands egne myndigheder. Der henvises til punkt ~~7.2.1.5.3.3.1.~~ for en nærmere beskrivelse af omkostninger ved forkyndelse efter forkyndelsesforordningen.

~~7.2.3.5.3.3.3.~~ *Postforkyndelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende*

Det fremgår af forkyndelsesforordningens artikel 14, at en medlemsstat har adgang til at lade dokumenter forkynde for personer, der er bosat i en anden medlemsstat, direkte med posten ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende.

~~Familieretshuset anvender denne forkyndelsesmåde i sager om skilsmisse på baggrund af separation uden udtrykkeligt samtykke fra den anden ægtefælle, hvor denne ægtefælle har bopæl i udlandet. Der henvises til vejledning om separation og skilsmisse.~~

~~7.2.4.5.3.3.4.~~ *Direkte forkyndelse ved stævningsmand, embedsmand eller andre kompetente personer*

Det fremgår af forkyndelsesforordningens artikel 15, at enhver, der har interesse i en retssag, kan lade forkyndelse af retslige dokumenter foretage direkte ved stævningsmænd, embedsmænd eller andre kompetente personer i forkyndelsesstaten, såfremt dette er muligt efter forkyndelsesstatens lovgivning. Oplysninger herom findes her: https://e-justice.europa.eu/content_serving_documents-373-da.do.

~~I relation til bidragsager omfatter "retssag" også en bidragsag, som Familieretshuset behandler.~~

Henset til de andre muligheder for forkyndelse, der er beskrevet ovenfor, vil Familieretshuset normalt ikke have behov for at benytte sig af muligheden for direkte forkyndelse.

~~5.3.4.~~ *Standardvarsling og oversættelse*

~~Det fremgår af forkyndelsesforordningens artikel 8, at en part, der skal modtage en forkyndelse, kan nægte at modtage forkyndelsen, hvis de dokumenter, der skal forkyndes, ikke er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som parten forstår, eller til forkyndelsesstatens officielle sprog. Hvis forkyndelsesstaten har flere officielle sprog, skal der anvendes det eller et af de officielle sprog på det sted, hvor forkyndelsen skal finde sted. Artikel 8 gælder uanset den valgte forkyndelsesmåde, jf. punkt 5.3.3.~~

~~Familieretshuset kan således skrive forkyndelsesdokumentet på dansk, hvis der er en forventning eller oplysninger om, at den pågældende part forstår dansk. Hvis der kommer meddelelse retur om, at parten har afvist at modtage forkyndelsen på grund af sproget, skal dokumentet oversættes til et sprog, som parten med sikkerhed forstår, eller til forkyndelsesstatens officielle sprog.~~

~~Familieretshuset har udarbejdet standardskrivelser, som anvendes til varsling om ansøgninger om fastsættelse og ændring af bidrag, og som indeholder en gengivelse af ansøgningen samt den afgørelse, som Familieretshuset vil træffe, hvis der i sagen ikke fremkommer yderligere væsentlige oplysninger. Anvendes disse standardskrivelser, er der ikke behov for, at selve ansøgningen oversættes i forbindelse med forkyndelsen.~~

7.3.5.3.5. Svarvarslingsfrist

Underholdspligtforordningens artikel 11 indeholder ikke bestemmelser om anvendelse af en bestemt svarfrist ved varsling om og forkyndelse af en ansøgning om fastsættelse eller ændring af bidrag. Artikel 11 fastslår sætter dog, at modparten skal have haft mulighed for at modtage det indledende processkrift eller et tilsvarende dokument i så god tid, at modparten har kunnet varetage sine interesser under sagen.

Familieretshuset bør i en meddelelse derfor i et varslingsbrev, som skal forkyndes i udlandet, fastsætte svarfristen til 21 dage fra forkyndelsesdatoen. Der fastsættes en længere frist, hvis postgangen mellem Danmark og det pågældende land er langsom.

Uanset den valgte forkyndelsesmåde vil Familieretshuset fra den fremsendende instans (retten) modtage dokumentation for datoen for forkyndelsen. Familieretshuset vil således kunne fastslå, hvornår svarfristen er udløbet. For at undgå problemer ved beregning af fristen, som i nogle tilfælde kan være afhængig af lovgivningen i den medlemsstat, hvor forkyndelsen er foretaget, bør Familieretshuset tidligst træffe afgørelse i sagen 30 dage efter, at forkyndelsen er foretaget.

85.4. Forkyndelse efter Haagerforkyndelseskonventionen

8.1.5.4.1. Haagerforkyndelseskonventionens artikel 15 om en modpart (sagsøgte), der ikke "giver møde"

Artikel 15 i Haagerforkyndelseskonventionen anvendes, når en partshøring m.v. skal fremsendes til en anden stat, der Det fremgår af underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 3, at hvis forkyndelsesforordningen ikke finder anvendelse, så anvendes Haagerforkyndelseskonventionens artikel 15, hvis det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes til udlandet efter konventionen. Haagerforkyndelseskonventionen finder således anvendelse, hvis Familieretshuset skal sende en varsling til forkyndelse i et andet land end en EU-medlemsstat, og det pågældende land har tiltrådt Haagerforkyndelseskonventionen.

En liste over lande, der er omfattet af konventionen, findes her:
<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/service>.

Artikel 15 i Haagerforkyndelseskonventionen har følgende ordlyd:

"Artikel 15

Når en stævning eller et tilsvarende dokument har skullet sendes til udlandet med henblik på forkyndelse efter denne konvention, og sagsøgte ikke er mødt, må dommeren ikke afgøre sagen, før det er fastslået, at:

- a) dokumentet er forkyndt ved anvendelse af en af de fremgangsmåder, der har hjemmel i modtagerstatens lovgivning for forkyndelse af dokumenter i indenlandske sager for personer, som opholder sig på dens territorium, eller
 - b) dokumentet virkelig er blevet afleveret til sagsøgte eller på hans bopæl i overensstemmelse med en anden fremgangsmåde, som har hjemmel i konventionen,
- og at forkyndelsen eller afleveringen i hvert af disse tilfælde har fundet sted i så god tid, at sagsøgte har kunnet varetage sine interesser under sagen.

En kontraherende stat har adgang til at erklære, at dommeren, uanset bestemmelserne i denne artikels første afsnit, kan afgøre sagen, selv om erklæring om forkyndelse eller aflevering ikke er modtaget, hvis alle de følgende betingelser er opfyldt:

- a) dokumentet er blevet fremsendt på en af de måder, der har hjemmel i konventionen,
- b) et tidsrum, som dommeren anser for tilstrækkelig i den enkelte sag, dog mindst seks måneder, er forløbet siden datoen for dokumentets fremsendelse,

c) ingen erklæring har kunnet opnås til trods for, at ethvert rimeligt forsøg er blevet gjort for at opnå den gennem de kompetente myndigheder i modtagerstaten.
Uanset bestemmelserne i de foregående afsnit kan dommeren i påtrængende tilfælde træffe bestemmelse om en hvilken som helst foreløbig eller sikrende foranstaltning. ”

Danmark har meddelt Haagerkonferencen, at artikel 15, stk. 2, finder anvendelse i Danmark.

Haagerforkyndelsesbekendtgørelsen indeholder en oversigt over de meddelelser, som Danmark har givet Haagerkonferencen om anvendelsen af konventionen.

5.4.2. Modparten (sagsøgte) har ukendt adresse

Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 1, stk. 1, at konventionen bl.a. finder anvendelse i civile sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes til forkyndelse i udlandet. Konventionen finder dog ikke anvendelse, hvis adressen på den person, for hvem dokumentet skal forkyndes, ikke er kendt, jf. konventionens artikel 1, stk. 2.

~~Hvis ansøgeren ikke har kendskab til modpartens adresse, skal Familieretshuset foretage rimelige undersøgelser med henblik på at finde modpartens adresse. Hvis ansøgeren eksempelvis har oplyst, at modparten bor i et bestemt land, skal Familieretshuset normalt kontakte myndighederne i det pågældende land.~~

~~Centralmyndigheden for konventionen kan muligvis være behjælpelig med at finde adressen. Oplysninger om centralmyndighederne finder her: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/authorities1/?cid=17>.~~

~~Familieretshuset har også mulighed for at anmode den danske repræsentation for det pågældende land om hjælp til at finde adressen.~~

~~Hvis der er oplysninger om, at modparten har bopæl eller ophold i et bestemt land, men oplysninger om den nøjagtige adresse ikke kan fremskaffes, skal Familieretshuset forkynde varslingen i den pågældende stat på en måde, der svarer til forkyndelse gennem det danske Statstidende, hvis denne mulighed eksisterer i denne stat.~~

~~Hvis det ikke er muligt at finde adressen, finder konventionen ikke anvendelse.~~

~~Hvis modpartens adresse er ukendt, og et bestemt bopæls- eller opholdsland derfor ikke kan identificeres, men der dog er oplysninger om, at modparten har bopæl eller ophold et ukendt sted inden for EU, skal Familieretshuset sørge for, at modparten har haft mulighed for at modtage varslingen (dvs. det indledende processkrift eller et tilsvarende dokument) i så god tid, at modparten har kunnet varetage sine interesser under sagen, jf. underholdspligtforordningens artikel 11, stk. 1. Dette vil f.eks. kunne ske ved, at Familieretshuset forkynder varslingen i det danske Statstidende.~~

8.2.5.4.3. Modparten (sagsøgte) har kendt adresse — dDe forskellige forkyndelsesmåder efter Haagerforkyndelseskonventionen

~~Haagerforkyndelseskonventionens artikel 15 omfatter kun situationer, hvor modparten (den sagsøgte) ikke giver møde. Begrebet "giver møde" er beskrevet i punkt 4. Når modparten opholder sig i et land, der ikke er en EU-medlemsstat, og det pågældende land er omfattet af Haagerforkyndelseskonventionen, sender Familieretshuset indledningsvist varslingen om ansøgningen med et almindeligt brev til modparten. Hvis modparten svarer på varslingen, vil svaret være dokumentation for, at modparten har modtaget varslingen.~~

~~Hvis modparten ikke svarer på varslingen, skal Familieretshuset sørge for, at der sker forkyndelse af varslingen over for modparten. Dette~~ kan efter Haagerforkyndelseskonventionen ske på følgende måder:

1. Ved anvendelse af en af de fremgangsmåder, der findes i forkyndelsesstatens lovgivning i relation til forkyndelse af dokumenter i indenlandske sager (artikel 5).
2. Forkyndelse ved danske diplomatiske eller konsulære repræsentanter over for personer i udlandet (artikel 8).
3. Forkyndelse af dokumenter direkte med posten til personer i udlandet, såfremt forkyndelsesstaten ikke har modsat sig dette (artikel 10, litra a).
4. Direkte forkyndelse ved stævningsmand, embedsmand eller andre kompetente personer, såfremt forkyndelsesstaten ikke har modsat sig dette (artikel 10, litra b).

Det er Familieretshuset, der beslutter, hvilken forkyndelsesmåde der skal anvendes – altså hvilken forkyndelsesmåde der i den konkrete sag skønnes bedst egnet til at få meddelelsen/varslingen forkyndt hurtigst muligt. Ved denne vurdering kan Familieretshuset inddrage sine erfaringer med forkyndelse i udlandet, navnlig i det pågældende land. meddelelsen

Punkt 8.2.1. til 8.2.4.5.4.3.1. til 5.4.3.4. indeholder en nærmere beskrivelse af de forskellige forkyndelsesmåder.

8.2.1.5.4.3.1. Forkyndelse efter forkyndelsesstatens lovgivning

Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 5, at centralmyndigheden i forkyndelsesstaten foretager eller lader foretage forkyndelse af dokumentet enten ved anvendelse af en af de fremgangsmåder, der i forkyndelsesstatens lovgivning er foreskrevet for forkyndelse af dokumenter i indenlandske sager for personer, som opholder sig på dens territorium, eller ved anvendelse af en særlig fremgangsmåde, som rekvirenten har anmodet om, forudsat at den ikke er uforenelig med forkyndelsesstatens lovgivning.

Familieretshuset har normalt ikke behov for, at forkyndelsen skal ske på en særlig måde. Familieretshuset bør derfor normalt alene benytte sig af en forkyndelsesmåde efter lovgivningen i forkyndelsesstaten.

Forkyndelse efter lovgivningen i forkyndelsesstaten vil typisk ske ved stævningsmand, men kan også ske ved postforkyndelse, telefonforkyndelse m.v. Det er myndighederne i forkyndelsesstaten, der bestemmer forkyndelsesmåden.

Alle stater, der har tiltrådt konventionen, har udpeget en centralmyndighed til at modtage anmodninger om forkyndelse efter konventionen. Oplysninger herom findes her: http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.authorities&cid=17.

Når Familieretshuset skal sørge for, at en partshøringvarsling om en ansøgning forkyndes i en stat uden for EU, der har tiltrådt konventionen, skal partshøringen/varslingen ledsages af en anmodning om forkyndelse, der skal udfærdiges på en bestemt formular. Blanketten til formularen findes her: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/publications1/?dtid=28&cid=17>.

Blanketten indeholder både en anmodningsformular, en forkyndelsesformular, en formular med en standardmeddelelse til den part, der skal modtage forkyndelsen, og en formular til et kort resumé af indholdet af det dokument, der skal forkyndes. Familieretshuset skal udfylde anmodningsformularen, formularen med standardmeddelelsen og formularen med resuméet. Det fremgår af konventionens artikel 7, at formularerne (de blanke felter) skal udfyldes på fransk, engelsk eller modtagerlandets officielle sprog. Formularerne med anmodningen om forkyndelse og det dokument, der skal forkyndes, skal hver fremsendes i to eksemplarer.

Det fremgår af § 11 a, stk. 2, i Familieretshusloven, at Familieretshuset skal sende anmodning om forkyndelse efter Haagerforkyndelseskonventionen til retten, der videresender anmodningen til den rette myndighed i det pågældende land. I praksis varetager Retten på Frederiksberg denne opgave.

~~Det dokument, der skal forkyndes, skal være affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som parten forstår, eller til forkyndelsesstatens officielle sprog, jf. punkt 5.4.4. om standardvarsling og oversættelse. Centralmyndigheden i forkyndelsesstaten kan dog forlange, at dokumentet affattes på eller oversættes til det officielle sprog eller et af de officielle sprog i forkyndelsesstaten.~~

Når centralmyndigheden i forkyndelsesstaten har modtaget anmodningen om forkyndelse, vil centralmyndigheden enten selv sørge for forkyndelsen, eller centralmyndigheden vil sende anmodningen til forkyndelse hos en anden myndighed i den pågældende stat. Ved eventuelle fejl og mangler ved anmodningen om forkyndelse vil centralmyndigheden straks give meddelelse herom til [retten eller](#) Familieretshuset.

Når centralmyndigheden eller en anden myndighed i forkyndelsesstaten har forkyndt [meddelelsenvarslingen](#), eller hvis forkyndelse ikke er mulig, sender myndigheden en erklæring herom til [retten eller](#) Familieretshuset.

Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 12, at forkyndelse af dokumenter fra en kontraherende stat ikke kan give anledning til betaling eller refusion af afgifter eller omkostninger i forbindelse med modtagerlandets tjenester. Familieretshuset skal dog betale eller refundere omkostninger, der følger af arbejde udført af en stævningsmand m.v., eller hvis Familieretshuset har anmodet om forkyndelse efter en særlig fremgangsmåde efter konventionens artikel 5, litra b. Da Familieretshuset som udgangspunkt ikke har behov for at anvende en særlig fremgangsmåde ved forkyndelse, vil der normalt alene kunne være eventuelle omkostninger ved forkyndelse ved stævningsmand m.v.

[8.2.2.5.4.3.2](#): Forkyndelse ved danske diplomatiske eller konsulære repræsentanter

Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 8, at en kontraherende stat har adgang til uden anvendelse af tvang at forkynde retslige dokumenter for personer i udlandet gennem dens diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Familieretshuset kan således bede den danske ambassade eller et dansk konsulat i det pågældende land, om at en medarbejder forkynder [meddelelsenvarslingen](#) for modparten.

De lande, der er omfattet af Haagerforkyndelseskonventionen, kan dog efter konventionens artikel 8, stk. 2, modsætte sig denne type af forkyndelse, medmindre dokumentet skal forkyndes for en person, der er statsborger i det land, som dokumentet stammer fra. Oplysninger om, hvorvidt et bestemt land modsætter sig denne form for forkyndelse, findes her: http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17.

Om betaling for forkyndelse gennem danske ambassader m.v. henvises til punkt [7.2.2.5.3.3.2](#).

[8.2.3.5.4.3.3](#): Postforkyndelse ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende

Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 10, litra a, at konventionen ikke er til hinder for at sende retslige dokumenter til forkyndelse direkte med posten til personer i udlandet, medmindre forkyndelsesstaten har modsat sig dette. Oplysninger om, hvorvidt et bestemt land modsætter sig denne form for forkyndelse, findes her: http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17.

~~Familieretshuset anvender denne forkyndelsesmåde i sager om skilsmisse på baggrund af separation uden udtrykkeligt samtykke fra den anden ægtefælle, hvor denne ægtefælle har bopæl i udlandet. Der henvises til vejledning om separation og skilsmisse.~~

Der henvises til punkt ~~8.2.5.4.3~~ for en nærmere beskrivelse af, hvilke hensyn Familieretshuset kan overveje ved valg af forkyndelsesmåden. Familieretshuset kan således bl.a. anvende sine hidtidige erfaringer med postforkyndelse i det pågældende land ved valg af forkyndelsesmåde.

~~8.2.4.5.4.3.4. Direkte forkyndelse ved stævningsmand, embedsmand eller andre kompetente personer~~

Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 10, litra b, at konventionen ikke er til hinder for at lade forkyndelse af retslige dokumenter foretage direkte ved stævningsmænd, embedsmænd eller andre kompetente personer i forkyndelsesstaten, medmindre forkyndelsesstaten modsætter sig dette.

Oplysninger om, hvorvidt et bestemt land modsætter sig denne form for forkyndelse, findes her: http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.status&cid=17.

Henset til de andre muligheder for forkyndelse, der er beskrevet ovenfor, vil Familieretshuset normalt ikke have behov for at benytte sig af muligheden for direkte forkyndelse.

~~5.4.4. Standardvarsling og oversættelse~~

~~Det fremgår af Haagerforkyndelseskonventionens artikel 5, stk. 3, at centralmyndigheden i forkyndelsesstaten kan kræve, at det dokument, der skal forkyndes, er affattet på eller oversat til forkyndelsesstatens officielle sprog, hvis dokumentet skal forkyndes ved anvendelse af en af de forkyndelsesmåder, der i beskrevet i punkt 5.4.3.1.~~

~~Familieretshuset kan således vælge at skrive forkyndelsesdokumentet på dansk, hvis der er en forventning eller oplysninger om, at den pågældende part forstår dansk. Hvis modtagerlandets centralmyndighed kræver det, skal der dog tillige vedlægges en oversættelse til modtagerlandets officielle sprog.~~

~~Familieretshuset har udarbejdet standardskrivelser, som anvendes til varsling om ansøgninger om fastsættelse og ændring af bidrag, og som indeholder en gengivelse af ansøgningen samt den afgørelse, som Familieretshuset vil træffe, hvis der i sagen ikke fremkommer yderligere væsentlige oplysninger. Anvendes disse standardskrivelser, er der ikke behov for, at selve ansøgningen oversættes i forbindelse med forkyndelsen.~~

~~8.3.5.4.5. Svarvarslingsfrist~~

Der henvises til punkt ~~7.3.5.3.5~~.

~~5.5. Forkyndelse i lande, der ikke er omfattet af forkyndelsesforordningen eller Haagerforkyndelseskonventionen, og forkyndelse når modparten (sagsøgte) har ukendt adresse~~

~~Hvis modparten har kendt bopæl eller ophold i et land, der hverken er omfattet af forkyndelsesforordningen eller Haagerforkyndelseskonventionen, sendes varslingsbrevet om ansøgningen med almindelig brevpost. Hvis modparten f.eks. som følge af tidligere bopæl eller ophold i Danmark har en digital postkasse i Danmark, sendes varslingsbrevet tillige til partens digitale postkasse.~~

~~Svarer modparten ikke på varslingen, sender Familieretshuset varslingen igen med anbefalet brev med modtagelsesbevis. Familieretshuset kan dog i stedet anvende en anden varslingsmåde, der sikrer, at modparten modtager varslingen. Dette kan f.eks. ske ved forkyndelse efter reglerne i det land, hvor modparten bor eller opholder sig, eller forkyndelse gennem den danske ambassade i det pågældende land, jf. punkt 5.3.3.2.~~

~~Uanset valget af varslingsmåde, kan Familieretshuset ikke afgøre sagen, før Familieretshuset enten har 1) modtaget et svar fra partens eller har modtaget dokumentation for, at modparten har modtaget varslingen;~~

eller 2) har truffet alle fornødne foranstaltninger til forkyndelse af varslingen. Det kan således, efter en konkret vurdering, i visse situationer være relevant at forkynde varslingen i det danske Statstidende.

Hvis modparten har ukendt adresse, men formodes at bo eller opholde sig uden for de lande, der er omfattet af forkyndelsesforordningen og Haagerforkyndelseskonventionen, skal Familieretshuset søge at finde partens adresse som beskrevet i punkt 5.3.2. og 5.4.2.

Med hensyn til varslingsfrist henvises til punkt 5.3.5.

Social- og Indenrigsministeriet, den

Astrid Krag

/ Carina Fogt-Nielsen